

Primerbe i pitanja u vezi sa
Studijom o proceni uticaja na životnu sredinu za projekat
**„Kompleks objekata proizvodnih pogona za proizvodnju pneumatika sa pratećom
infrastrukturom“**
investitora "Linglong International Europe" D.O.O. Zrenjanin

Na osnovu uvida u tekst predmetne Studije, uz realnu pretpostavku i mogućnost da je za jasno sagledavanje obima i elemenata ovakve proizvodnje potrebno dosta vremena te da se u međuvremenu mogu javiti i dodatne nejasnoće, ovom prilikom se licu koje je studiju izradilo, postavljaju sledeća pitanja.

1. Obzirom da je obim projektovanja/izgradnje podeljen u različite celine kroz tekst Studije se javlja ne dovoljno jasna slika o ukupnom projektu odnosno njegovom obimu. Koliko faza projekat u stvari predviđa i u kakvoj su međusobnoj vremenskoj-tehničko-organizacionoj vezi? Pretpostavka je da se radi o osnovnim fazama projekta (tri osnovne) i njihovim pod-fazama. Pojasniti.

Odgovor:

Namera Investitora je da ceo fabrički kompleks bude izgrađen u tri faze, koje predstavljaju zasebne tehnološke i logičke celine. Shodno važećem Zakonu o planiranju i izgradnji Investitor može pribeći faznoj izgradnji fabričkog kompleksa ukoliko faze predstavljaju logičku i tehnološku celinu. Način na koji se određuje nadležnost za proces pribavljanja uslova, saglasnosti i dozvola je definisan važećim Zakonom o planiranju i izgradnji, i predviđa posebno određivanje nadležnosti za svaku tehnološku i logičku celinu tokom izgradnje fabričkog kompleksa.

Sledi navođenje Člana 2 tačka 20g, važećeg Zakona o planiranju i izgradnji koji jasno definiše navedeno:

“20g) privredno-industrijski kompleks predstavlja celinu koja se sastoji od više međusobno povezanih funkcionalnih celina, odnosno katastarskih parcela, koje mogu imati različitu namenu u funkciji proizvodnih, neproizvodnih ili drugih privrednih delatnosti, odnosno proizvodnje energije. Nadležnost za izdavanje akata za gradnju u privredno-industrijskom kompleksu utvrđuje se pojedinačno za svaki objekat u okviru kompleksa.”

Obzirom na navedenu mogućnost iz člana 2 tačka 20g Zakona o planiranju i izgradnji, Investitor je celu izgradnju fabričkog kompleksa veličine 550.000 m² pod objektima, podelio na tri celine lito na sledeći način:

- 1) prva faza koja se odnosi na formiranje slobodne zone (ima dve podfaze)
- 2) druga faza koja se odnosi na izradu pneumatika (prerada gume) (ima 10 podfaza)
- 3) treća faza koja se odnosi na preradu kaučuka

Prva i druga faza su u nadležnosti lokalne samouprave Grada Zrenjanina, obzirom da članom 133 objekti koji podpadaju pod predmet građevinske dozvole nisu označeni kao objekti odnosno procesi od značaja za RS (prerada gume odnosno izrada pneumatika), dok je treća faza, faza preprade kaučuka definisana kao proces za čiju nadležnost se predviđa pokrajinski sekretarijat.

Obzirom na obim projektne dokumentacije i na proceduru obezbeđenja neophodnih uslova, saglasnosti i dozvola, dinamika izgradnje kompleksa će biti shodno tome i organizovana.

2. U svakom, a posebno visoko budžetnom projektu, projektovanje, ishodovanje dozvola/saglasnosti i izgradnja imaju svoje dinamike, ali to svakako ne može biti ispred jednoznačnog pravovremenog i konačnog sagledavanja procenjenog uticaja ukupnog projekta na životnu sredinu, umesto njegovih pojedinačnih faza/segmenata/delova. Navesti zakonsku osnovu za podnošenje separatih zahteva za saglasnost na Studiju za ovakve (pretpostavka) greenfield investicije.

Odgovor:

Zakonski osnov predstavljaju izdati lokacijski uslovi.

Kada je izgradnja industrijskog kompleksa podeljena u više celina, izrađuje se Studija uticaja na životnu sredinu za svaku fazu po naosob. Posebno podvlačimo da svaka svaka studija mora uzeti u obzir i zbirni uticaj svih pretho izrađenih Studija. Tako u ovom slučaju, prvo se razmatra studija u delu proizvodnje pneumatika, a zatim Studija uticaja na životnu sredinu u delu mikerskog postrojenja, a ta Studija mora uzeti u obzir i zbirni uticaj prvo izrađene studije odnosno celog industrijskog postrojenja.

3. Obzirom na planirani rad (340 dana 24/7) priprema, proizvodnja i logistika/skladištenje rade sinhronizovano, obrazložiti validnost zaključaka separatih procena segmenata u kontekstu realnog ukupnog uticaja na životnu sredinu?

Odgovor:

Studija uticaja na životnu sredinu, koja bude izrađivana za fazu 3 uzeće u obzir kompletan uticaj svih prethodno analiziranih studija odnosno uticaj celog industrijskog postrojenja na životnu sredinu.

4. Obrazložiti na koju se konkretno fazu/pod-fazu projekta odnosi procenjeni uticaj na životnu sredinu? Imajući u vidu opis i navode o imenovanim fazama projekta iz Lokacijskih uslova (str 212-213) koji se očito odnose na kompletan projektom podrazumevani kompleks pojasniti da li će svi segmenti kompleksa koristiti iste tehničko-tehnološke pomoćne sisteme?

Odgovor:

Svaki objekat ima svoje tehnološke pomoćne podsisteme, dok postoje infrastrukturni sistemi koji su zajednički. Infrastrukturni sistemi su premet posebnih dozvola na način kako je to definisano Zakonom o planiranju i izgradnji.

Lokacijski uslovi jasno navode na koje faze se odnose, i tako je navedeno u Studiji I priloženo, a Studija procenjuje uticaje rada svih objekata/faza koji su navedeni u njoj tj. lokacijskim uslovima.

5. Uzimajući u obzir pretpostavku da jedan integralni kompleks opslužuju isti navedeni sistemi zaštite- tretmani, skladišta opasnog/ne opasnog otpada i sl, na osnovu čega se može prihvatiti jednoznačan zaključak da oni zadovoljavaju potrebe 340 radnih dana 24/7? Koji deo Studije numeričkim podacima te tvrdnje/zaključke potvrđuje?

Odgovor:

Ovom Studijom se potvrđuje da navedeni sistemi zadovoljavaju potrebne kapacitete svih objekata iz predmeta ove Studije. Studija koja će se izraditi za preostali deo kompleksa, mora pokazati da svi kapaciteti objekata iz navedenog pitanja zadovoljavaju ovu studiju i Studiju koja će tretirati pitanja mikerskog postrojenja zajedno.

6. Na osnovu navoda iz teksta studije:

„Производни објекти за намешавање сировина и производњу гумених трака представља засебну технолошку целину и нису предмет ове Студије“ (на стр 31 i kasnije na više mesta u Studiji).

„Производни погони за производњу пнеуматика користе готов производ настао у производним објекти за намешавање сировина (гумене траке) као основну сировину у свом производном процесу. Производња гума која је планирана у оквиру предметних погона обухвата следеће процесе: припрему компоненти (укључујући обраду гумене масе на екструдерима и календерима, и израду жичане основе), израду гума спајањем припремљених компоненти у целину, и вулканизацију гума у готов производ“ (str 31);

postavlja se pitanje na osnovu kog dokumenta će se sagledati **ukupan uticaj projekta na životnu sredinu?**

Odgovor:

Kumulativni uticaj će biti prikazan u Studiji Miksera.

7. Ukoliko bilansi nisu zaokružena celina (iako je tehnološki kompleks u svim dokumentima (tekstualnim i grafičkim) prikazan kao integralna celina), ukoliko se ne isprate svi separadni zahtevi/studije na osnovu čega se može ispratiti **kumulativ** samim tim i jednoznačan zaključak za ukupan projekat?

Odgovor:

Bilansi za svaku celinu odnosno fazu su utvrđeni. Ukupan uticaj svih faza zajedno biće prikazan kroz Studiju uticaja na životnu sredinu treće faze.

8. Da li je obim Studije ekvivalentan obimu radova koji je utvrđen građevinskom dozvolom? Moli se lice zaduženo za izradu Studije da priloži na uvid ishodovanu građevinsku dozvolu radi pojašnjenja.

Odgovor:

Da, Obim Studije odgovara građevinskim dozvolama druge faze. U postupku je pribavljanje građevinskih dozvola, a jasno je definisana procedura njihovog oglašavanja.

9. Da li je dokumentacija predmetne Studije, koja se odnosi na ishodovane uslove, validna obzirom da nije **ni overena ni potpisana** (pogledati priloge na stranama 268-275, 279-282, 294-297)?

Odgovor:

Priloženi su uslovi kako su i dobijeni. Sva validna dokumentacija je dobijena preko CEOP sistema.

10. Iz kojih razloga je priložena potvrda koja je na sajtu Gradske uprave naslovljena kao „ELA payment certificate” i koji je njen značaj za analizu ove Studije?

Odgovor:

Dokaz o uplati je sastavni deo Studije o proceni. Za izradu Studije nema nikakav značaj.

11. Iako pogon BO 005 (iz za sada nejasnih i ne obrazloženih razloga) navodno nije predmet ove studije već posebnog zahteva, obrazložiti uticaj sirovine koju čini elastomer (kaučuk) i „ingredijenti” – aktivatori koji se u Studiji ipak spominju? Na osnovu kog dela teksta Studije je moguće sagledati o kojim se materijama radi?

Odgovor:

Uticaj navedenih sirovina se ne može posmatrati razdvojeno u ovoj Studiji (proizvodni objekti) jer su oni integralni deo osnovne sirovine koja se koristi (guma), već mogu da se posmatraju i obrađuju samo u Studiji za mikseru. Ovom Studijom su već obrađeni uticaji koji nastaju obradom gume, pre svega na kvalitet vazduha, imajući u vidu da sastav/komponente osnovne sirovine nemaju uticaj na druge aspekte.

Ukloniće se navedeni opis iz teksta Studije.

12. Iz kojih razloga nije izvedena lista svih opasnih materija - sirovina i hemikalija koje su planirane u eksploataciji postrojenja? Obrazložiti da li je analiziran njihov uticaj i gde se u Studiji nalaze - analiza i izvedeni zaključci. Gde se može videti zbiran spisak i MSDS (ili SDS) liste svih, a posebno toksičnih materija/hemikalija koje su predviđene za rad i manipulaciju svakog pojedinačnog pogona.

Odgovor:

U radu proizvodnih pogona koji su predmet ove Studije koriste se isključivo gumene trake i u jednom delu procesa manja količina benzina (samo u pogonu BO 008), što je obrađeno Studijom.

Na slici je prikazan način prerade gumene trake u finalni proizvod, što je predmet izrađene Studije uticaja na životnu sredinu ove faze.

13. U sastavu prirodnog gasa načelno dominira metan sa minimum 80%, ali se kvalitet tog istog gasa menja, makar i neznatno. Iz kojih razloga nije prikazana ukupna emisija polutanata iz otpadnih gasova kotlarnice kada pogoni rade u ukupnom kapacitetu 340d/god. Obrazložiti.

Odgovor:

Emisija zagađujućih materija u vazduh iz postrojenja za sagorevanje zavise od ložnog uređaja, tj predviđenog gorionika i ložišta kotla. Tu vrednost daje izabrani proizvođač gorionika, a dokazuje se merenjem prilikom puštanja kotla u rad.

Projektom su, za svih pet kotlova, predviđeni gorionici sa emisijom NOx $\leq 30 \text{ mg/Nm}^3$ (pri $t=273,15 \text{ K}$, $p=101,3 \text{ kPa}$ i zapreminskim udelom $O_2=3\%$) što je u skladu sa zahtevima za granične vrednosti emisije (GVE) iz važeće Uredbe o graničnim vrednostima emisija zagađujućih materija u vazduh iz postrojenja za sagorevanje ("Sl. glasnik RS", br. 6/2016).

PRORAČUN GODIŠNJE KOLIČINE ZAGAĐIVAČA NOx iz predmetnog kotlovskog postrojenja:

PARNI KOTAO

Iz tehničkih podataka proizvođača gorionika, emisija NOx: $\leq 30 \text{ mg/Nm}^3$

Iz stehiometrijskog proračuna goriva, količina dimnih gasova (pri $t=273,15 \text{ K}$, $p=101,3 \text{ kPa}$ i zapreminskim udelom $O_2=3\%$): $V_g=10,10097 \text{ Nm}^3/\text{Nm}^3$

Potrošnja goriva: $Br=2390 \text{ Nm}^3/\text{h} \Rightarrow$

Količina polutanta NOx koju emituje jedan parni kotao pri radu max kapacitetom: $2390 \cdot 10,10097 \cdot 30 \text{ mg/Nm}^3 = 724.239,7 \text{ mg/h} = 0,72424 \text{ kg/h}$

VRELOVODNI KOTAO:

Iz tehničkih podataka proizvođača gorionika, emisija NOx: $\leq 30 \text{ mg/Nm}^3$

Iz stehiometrijskog proračuna goriva (pri $t=273,15 \text{ K}$, $p=101,3 \text{ kPa}$ i zapreminskim udelom $O_2=3\%$): $V_g=10,10097 \text{ Nm}^3/\text{Nm}^3$

Potrošnja goriva: $Br=2620 \text{ Nm}^3/\text{h} \Rightarrow$

Količina polutanta NOx koju emituje jedan vrelovodni kotao pri radu max kapacitetom: $2620 \cdot 10,10097 \cdot 30 \text{ mg/Nm}^3 = 0,7939 \text{ kg/h}$

Ukupna maksimalna moguća produkcija NOx koju emituje predmetna kotlarnica na godišnjem nivou :

LETO (maj- oktobar): (rade dva parna kotla max kapacitetom u tri smene): $180 * 24 * 2 * 0,72424 \text{ kg/h} = 3128,715 \text{ kg/180dana}$

ZIMA (novembar-april):

Godišnja potrošnja goriva za grejanje: $9.950.016,73 \text{ Nm}^3/\text{sezoni}$

Godišnja količina NOx iz vrelovodnih kotlova (pri $t=273,15 \text{ K}$, $p= 101,3 \text{ kPa}$ i zapreminskim udelom $O_2=3\%$): $9.950.016,73 \text{ Nm}^3/\text{god} * 10,10097 \text{ Nm}^3/\text{Nm}^3 * 30\text{mg}/\text{Nm}^3 = 3.015,14\text{kg}/\text{sezoni}$

Ukupno ZIMA: $3.015,14\text{kg}/\text{sezoni} + 3128,715 \text{ kg}/180\text{dana} = 6.143,86 \text{ kg}$ zimi

Ukupno, godišnja emisija NOx (LETO+ZIMA): $3128,715 \text{ kg} + 6.143,86 \text{ kg} = 9,159 \text{ t}/\text{godišnje}$.

Gore navedeni proračun će biti dopunjen u reviziji Studije.

14. U tekstu Studije date su načelne očekivane emisije otpadnog gasa i njihov okvirni sastav za pogone BO 006 и BO 007, bez proračuna količina kada svi pogoni rade u punom kapacitetu 340 d/god. Takođe, dat je načelan komentar / zaključak da se iz proizvodnog pogona BO 008 očekuju zanemarljive emisije. Obrazložiti.

Odgovor:

Biće dopunjeno u reviziji Studije.

15. Objasniti validnost izvedenog zaključka u vezi sa očekivanim količinama VOC ako se uzme u obzir mogućnost da su najveće očekivana emisije upravo iz procesa mešanja i sprinklovanja?

Odgovor:

Studijom su prikazana merenja koja su predmet proizvodnih pogona. Kumulativni uticaj VOC emisija biće prikazan u Studiji miksera.

16. Da li očekuju emisije sumpornih jedinjenja iz proizvodnih pogona? Obrazložiti.

Odgovor:

Nema emisija sumpornih jedinjenja.

17. Da li se podrazumeva i koji je udeo tzv. zelenih tehnologija u ovakvoj proizvodnji koja navodno pripada četvrtoj industrijskoj revoluciji, u smislu manje potrošnje sumpora za vulkanizaciju? Time bi se vršila optimizacija procesa i redukcija emisija samim tim. Da li je podrazumevana? Pojasniti?

Odgovor:

Proces izrade pneumatika podrazumeva spajanje repromaterijala prikazanog u tabeli do konačnog formiranja pneumatika. Sumpor se ne dodaje pre procesa vulkanizacije, ili tokom istog. Vulkanizacija predstavlja mehaničku operaciju gde tzv. sirova guma

„green tire“ ulazi u presu i pomoću visoke temperature i pritiska, dobija konačan oblik pneumatika. Ne dodaju se ovde bilo kakvi reagensi, aditivi, sumpor ili bilo kakve hemikalije ili materije.

18. Navod u tekstu „У циљу обезбеђивања најбољих резултата, процес **може бити** потпомогнут активним угљем као катализатором или додатним сетом УВ лампи другачије дужине таласа, чиме се осигурава и разбијање заосталог озона у кисеоник. Ефикасност фотокаталитичке оксидације износи 95% за третман VOC, односно ксилен, док се непријатни мириси уклањају са ефикасношћу од 80-98%“ (str. 102). Ко, на основу чега и када одлучује о овоме?

Odgovor:

Nije predviđeno projektnom dokumentacijom i biće izbačeno u reviziji Studije.

19. Da li je izražena efikasnost pre ili potencijalne ugradnje navedenih metoda odnosno eventualnog potpomaganja? Da li su izražene izlazne koncentracije TOC, ksilena i ozona u skladu sa potencijalnom ili konačnom efikasnošću postupka? Na osnovu чега su izražene izlazne koncentracije? Obrazložiti.

Odgovor:

Sve karakteristike sistema su date od strane proizvođača opreme. Prikazane su ulazne i izlazne vrednosti koje pokazuju koncentraciju polutanata ispod propisanih graničnih vrednosti emisije.

20. Na osnovu kojih činjenica se izuzima mogućnost emisije PAH-ova, benzena, toluena i drugih konstituenata materija u proizvodnji guma?

Odgovor:

Projektnom dokumentacijom su previđene samo emisije polutanata karakteristične za ovakvu vrstu tehnološkog procesa, koje su i prikazani u Studiji.

21. Da li je realno očekivati da ne postoje pare rastvarača/hemikalija koje se koriste u pogonima/skladištima? Da li i kako se kontrolišu u procesima, gde se u Studiji daje procenjena količina?

Odgovor:

U pogonima/skladištima koje obrađuje ova Studija – da, moguće je. Jedini rastvarač koji se koristi je benzin (isključivo objekat BO 008) i on je obrađen Studijom.

22. Da li se očekuju emisije i toksičnih materija iz hemikalija koje se koriste u proizvodnji (recimo α -naftilbutil-amina, 4-aminobifenila i sl.)? Ako se podrazumeva i ta mogućnost, kojim sistemima se vrši monitoring? Koji su nacionalni/drugi standardi u ovom domenu planirani?

Odgovor:

U radu proizvodnih pogona koji su predmet ove Studije ne koriste se hemikalije već se isključivo koriste gumene trake i u jednom delu procesa manja količina benzina (samo u pogonu BO 008), što je obrađeno Studijom. Projektnom dokumentacijom su previđene samo emisije polutanata koje su prikazane u Studiji.

23. Količine praškastih materija na izlazu date su načelno kroz izraženu navodnu efikasnost procesa. Koje su stvarne očekivane količine? Obrazložiti.

Odgovor:

Ukoliko se komentar odnosi na rad plazma-reaktora prilikom otklanjanja praškastih materija iz otpadnog gasa, onda se to odnosi samo na konstataciju da ovaj tretman može da posluži i kao taložnik praškastih materija, ukoliko njih ima u otpadnom gasu. Odmah nakon ovog navoda stoji konstatacija da ova metoda nije potrebna ukoliko u gasu nema praškastih materija, što je i slučaj sa ovim proizvodnim pogonima.

24. U tekstu se navodi „Употребом наведених метода третмана отпадног гаса омогућено је испуштање отпадних гасова квалитета који одговара квалитету односно усаглашен је са граничним вредностима прописаним пре свега за органске материје изражене као укупни органски угљеник (ТОС): Прилог 1 – Део XI) Друге активности, Тачка 10. Постројења за вулканизацију природног или синтетичког каучука, Уредбе о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Службени гласник РС“ бр. 111/15)“. U kom delu teksta ove Studije se analizira uticaj procesa vulkanizacije gume? Koja je potrošnja sumpora u ovim procesu? Gde se to analizira u Studiji ili bar daju načelne vrednosti?

Odgovor:

Uticaj projekta na kvalitet vazduha (uključujući proces vulkanizacije) je opisan pod poglavljem 6.2.1, podpoglavlje Uticaj na kvalitet vazduha.

Proces izrade pneumatika podrazumeva spajanje repromaterijala do konačnog formiranja pneumatika. Sumpor se ne dodaje pre procesa vulkanizacije, ili tokom istog. Sumpor se isključivo umešava sa ostalim sirovinama pri proizvodnji gumenih traka u pogonima miksera i kao takav može biti obrađen u studiji miksera. Vulkanizacija sirove gume u predmetnim objektima predstavlja mehaničke i termičke opreacije gde sirova guma ulazi u presu i pomoću visoke temperature i pritiska, pneumatik dobija konačan oblik. Ne dodaju se bilo kakvi reagensi, aditivi, sumpor ili bilo kakve hemikalije ili materije.

Osim polutanata navedenih u Studiji u otpadnim gasovima iz proizvodnih pogona, projektna dokumentacija ne predviđa druge polutante, a i sam proces ne može da dovede do generisanja emisija sumpora. Pored toga, nacionalna (a ni međunarodna

regulativa) ne predviđa monitoring (ne postoje propisane granične vrednosti) sumpornih polutanata iz ove vrste pogona.

25. U tabelama koje se odnose na emisije gasovitih polutanata nisu naznačene granične vrednosti, dok recimo za tečne otpadne tokove radi lakšeg poređenja. Iako su u tekstu navedene načelne vrednosti, nije jednoznačan sistem za sve tokove u analizi. Ovo nije zamerka već zapažanje.

Odgovor:

Revizijom Studije biće dodate granične vrednosti u strukturu tabele za otpadne gasove.

26. Nije navedena potrošnja hemikalija koje se koriste za DAF. Koje su očekivane količine odnosno da li postoji mogućnost kumulativnog negativnog efekta toksične neorganske supstance?

Odgovor:

Stvarna potrošnja hemikalija zavisiće od stepena kontaminacije/zaprljanja vode, odnosno njenog sastava na ulazu u postrojenje. Očekivane potrošnje hemikalija koje se koriste na DAF uređaju su: 17 t/godišnje koagulanta, 200 kg/godišnje flokulanta, 40 m³/godišnje NaOH. Osim njih, na postrojenju se koristi i polimer u količini od 800 kg/godišnje. Negativni efekti se ne očekuju jer se koagulanti i flokulanti izdvajaju u vidu pene/mulja i sakupljanju zgrtačem

27. Koji polimer se koristi u tretmanu mulja? Kog je porekla, da li je toksičan? Nije priložena MSDS lista. Da li je analiziran uticaj ukoliko ga ima? Obrazložiti.

Odgovor:

U prilogu dostavljamo MSDS. Polimer koji se koristi u postrojenju ne predstavlja opasnu materiju prema podacima iz priloženog MSDSa (poglavlje 2). Takođe u poglavlju 10 priloženog MSDSa stoji da ne može doći do opasne polimerizacije. Prema dostupnim podacima ne očekuje se negativan uticaj korišćenog polimera.

28. U delu teksta se navodi sledeće „Прихват издвојеног уља: Из ДАФ система, као нуспроизвод, се издваја уље и друге нечистоће. Након њиховог уклањања са површине помоћу згртача оне се шаљу у прихватни резервоар који се налази на платоу у близини ДАФ јединице. Овлашћена служба ће овај тип отпада односити **по потреби** са локације“.

Šta se podrazumeva pod „potrebom“? Koje su to količine? Gde se može videti vrednost?

Odgovor:

Po potrebm se podrazumeva na popunjavanje skladišnih kapaciteta.

Nakon tretmana mulja dodavanjem polimera i dekantovanjem viška vode nastajaće oko 1,2 t mulja na dan. Dekantovani mulj će se prikupljati u kontejneru zapremine 1,1 m³. Kontejner će se nalaziti odmah ispod dekantera. Potrebno je izvršiti kategorizaciju otpada i zatim postupiti u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom („Službeni glasnik RS“ broj 36/2009, 88/2010, 14/2016 i 95/2018-267). Ovlašćena služba će periodično prazniti kontejner i odnositi ovaj otpad.

Pored objekta 036 će se postaviti par kontejnera koji će se odnositi na ovaj tok otpada.

Više detalja u vezi upravljanja ovim tokom otpada biće dostavljene u reviziji Studije.

29. U delu teksta navodi se odlaganje minimalne količine ne opasnog otpada na deponije. Šta se pod time podrazumeva? Privremeno skladištenje na lokaciji pa odlaganje na registrovane lokacije? Da li je projektom obezbeđeno privremeno skladište ili je to samo preporuka koju daje izrađivač Studije? Obrazložiti.

Odgovor:

Cilj je da se generisane količine neopasnog otpada na lokaciji predaju ovlašćenim operaterima za sakupljanje, transport i konačno zbrinjavanje, koje bi trebale u minimumu da se odlažu na deponiju ovlašćenog operatera, već da se uključi u tretman/proces reciklaže u najvećem obimu. Na lokaciji će se vršiti privremeno odlaganje svih tokova neopasnog otpada sve do predaje ovlašćenim operaterima za sakupljanje, transport i krajnje zbrinjavanje tih tokova otpada.

Informacije o privremenom skladištenju neopasnog otpada na predmetnoj lokaciji biće dostavljene u reviziji Studije.

30. Da li je u bilans čvrstog otpada uključen otpad koji nastaje usled guma koje ne prođu kontrolu kvaliteta? Ukazati gde se analiziraju neminovne (ne retko izuzetno velike) količine? Ukazati na deo studije koji se odnosi na analizu procedura u tom delu procesa.

Odgovor:

Ovaj tok otpada je prepoznat kao „opadni finalni proizvod“ (str. 110 Studije). Predlog postupanja sa otpadnom gumom, uključujući i finalni proizvod su opisani na strani 110.

Procenat otpadnih guma (škart) nakon procesa vulkanizacije iznosi 0,0025%. U reviziji Studije će biti dodat procenat otpadnih guma nakon vulkanizacije. Napomena: Otpadne gume koje nastaju pre vulkanizacije se vraćaju u proces.

31. U tekstu se navode načelne vrste i karakteri čvrstog otpada. Osim te važne informacije za ovakvu Studiju bitne su i količine. Gde su u studiji navedene i analiza uticaja na osnovu tog bilansa? Obrazložiti.

Odgovor:

Studija će biti dopunjena sa očekivanim količinama generisanog čvrstog otpada.

32. U tabeli 18 date su količine „određenih“, tokova opasnog otpada. Po kom kriterijumu se daju „određeni“, ali ne stvarni i ukupni tokovi (str. 100)?

Odgovor:

Studija će biti dopunjena sa procenjenim količinama otpada.

33. Kolika je očekivana količina otpadnog metala koji nastaje u procesima? Da li se očekuje čvrst otpad te vrste samo u laboratorijama? Gde se u Studiji daje načelna očekivana vrednost na uvid ako ne kompletan prikaz)? Da li je shodno tome moguće izvesti analizu integralnog uticaja na životnu okolinu lokacije/kompleksa/celine? Obrazložiti.

Odgovor:

Studija će biti dopunjena količinama očekivanog generisanja otpadnih metala koji nastaje u procesima. Otpadni metal koji se očekuje radom pogona je naveden u tabeli 17 (otpadni čelični materijal – žica). Analiza celog kompleksa biće urađena u Studiji procene uticaja na životnu sredinu za fazu III – Postrojenje miksera.

34. Objasniti sistem generisanja, prikupljanja i ispuštanja svih otpadnih voda u kompleksu 13.8 (6+7,8) m³/s (828 m³/min!). Kojim sistemima se ove količine upravljaju i ispuštaju? Koji je uticaj ispuštanja maksimalnih atmosferskih voda u Begej (strana 98 predmetne studije)? Obrazložiti.

Odgovor:

Navedene količine se odnose na projektovane maksimalne količine atmosferskih voda koje se mogu ispuštati u reku Begej, a ne na ukupne količine svih otpadnih voda. Sistemi prikupljanja i ispuštanja otpadnih voda su prikazani zasebno za sanitarne, atmosferske i tehnološke. Tretman atmosferskih voda je prikazan u tački 3.6 (str. 102), a uticaj u tački 6.2.1. (str. 131) Studije.

35. Koje površine konkretno se smatraju „manipulativnim i drugim platoima“?

Odgovor:

Interne saobraćajnice, parkinzi i platoi za manevrisanje internim transportom.

36. Ako se Studijom obrađuje uticaj samo navodne faze II ovog projekta, na koji način je izvedena analiza količine/vrste otpadnih materija/polutanata kompleksa kao integralne celine? Otpadne vode se sa svih navodnih manipulativnih i drugih platoa upušta u integralni jedinstven sistem kanalizacije i šalju na separator. Da li je realno sagledana efektivnost ovakve obrade tokova u Studiji (nepoznatog ukupnog sastava/kvaliteta)? Na osnovu čega su izvedeni konačni zaključci? Obrazložiti.

Odgovor:

Analiza je rađena za fazu II koja se i obrađuje ovom Studijom. Ukupne količine i analiza za ceo kompleks biće obrađene u Studiji za fazu III.

Predloženi sistem sakuplja i odvodi vode sa celokupnog prostora budućeg industrijskog kompleksa i projektna dokumentacija obrađuje količine i sastav na ovaj način i kao takvi su prikazani u ovoj Studiji;

Na lokaciji će nastajati dva tipa atmosferskih otpadnih voda: uslovno čiste atmosferske otpadne vode i atmosferske otpadne vode sa saobraćajnica i manipulativnih površina. Predviđeni su separadni sistemi za prikupljanje ovih otpadnih voda. Atmosferske otpadne vode sa saobraćajnica i manipulativnih površina će se tretirati na adekvatnim separatorima ulja i lakih naftnih derivata i nakon tretmana spajati sa uslovno čistim atmosferskim otpadnim vodama i onda ispuštati u reku Begej.

Separatori ulja i lakih naftnih derivati su odabrani u skladu sa relevantnim standardima u RS.

37. Čitalac Studije nema uvid u projektnu dokumentaciju. Iz kojih razloga uz idejno rešenje nisu date principijelne tehnološke šeme, odnosno grafička dokumentacija u domenu svezaka 7 (projekata tehnologije)? Oni bi u ovom stepenu izvedenosti projektovanja trebalo da postoje obzirom da su neophodni za ishodovanje građevinske dozvole?

Odgovor:

Osnovne tehnološke šeme procesa biće dodate u vidu dopune grafičke dokumentacije Studije, kroz reviziju Studije.

38. Iz kojih razloga u delu numeričke dokumentacije nije priložen principijelni materijalni i energetski bilans proizvodnih pogona i logistike koja je planirana na skladištima?

Odgovor:

Materijalni bilans je dostavljen u okviru Studije na strani 82, pod tabelom br. 13., kao i prosečni normativi potrošnje energije za tehnološku opremu po objektima.

Numerička dokumentacija je nepoznanica Studije o proceni uticaja na životnu sredinu.

39. Na strani 101 navodi se „Такође, питања емисија буке, вибрација, зрачења и топлотног зрачења нису од значаја за предметни објекат и примењену технологију“. Na osnovu čega je izveden ovaj zaključak? Obrazložiti.

Odgovor:

Tačka 3.5 (str.100) ukratko opisuje izvore, način nastanka i rasprostranjenje navedenih aspekata, pa se na osnovu ovoga prikaza na strani 111. (ne 101) iznosi generalna konstatacija. Detaljniji prikaz uticaja ovih aspekata je prikazan kasnije u tačkama 6.1 i 6.2.1. (str. 128, 132, 133)

40. U navedenoj korištenoj literaturi navodi se Pravilnik o listi električnih i elektronskih proizvoda, merama zabrane i ograničenja korišćenja električne i elektronske opreme koja sadrži opasne materije, načinu i postupku upravljanja otpadom od električnih i

elektronskih proizvoda ("Sl. glasnik RS", br. 99/2010). Obrazložiti iz kojih razloga je naveden odnosno na koji deo/delove analize u Studiji se odnosi?

Odgovor:

Ovaj pravilnik je naveden pre svega zbog adekvatnog upravljanja otpadom od elektronskih i električnih proizvoda, iako se direktnim aktivnostima pogona koji su predmet studije ne očekuje se generisanje ovog toka, mada se ne može eliminisati mogućnost generisanja radom pratećih aktivnosti (pre svega kancelarija); u svakom slučaju očekivane količine su zanemarljive da bi se obrađivale detaljno.

41. Koji je nivo i koliki je stepen automatizacije kompleksa odnosno njegovih pojedinačnih celina – pogona, skladišta i sl? U studiji nije obrazložen udeo IIoT i AI u ukupnoj automatizaciji pogona koji je istaknuti deo u upravljanju i optimizaciji proizvodnje predviđene ovakvim projektom. Obrazložiti.

Odgovor:

Nije relevantno za Studiju procene uticaja na životnu sredinu niti je predviđeno dobijenim obimom i sadržajem Studije.

42. Gde je u Studiji analiziran ili naveden udeo SMART, IIoT i/ili AI opreme u proizvodnom, skladišnom i logističkom delu kompleksa? Obrazložiti.

Odgovor:

Nije relevantno za Studiju procene uticaja na životnu sredinu niti je predviđeno dobijenim obimom i sadržajem Studije.

Proces je u potpunosti automatizovan. U delu pripreme rade AGV vozila. Od konfencije do kamiona za punjenje pneumatika za odvoženje koriste se transporteri. Na mnogim pozicijama postoje citaci kako bi se tacno znalo iz koje serije je pneumatik itd.

43. Gde je u Studiji analiziran uticaj upotrebe SMART, IIoT i/ili AI opreme na radnu i životnu okolinu? Obrazložiti.

Odgovor:

Nije relevantno za Studiju procene uticaja na životnu sredinu niti je predviđeno dobijenim obimom i sadržajem Studije.

44. Koja vrsta opreme za informatičke tehnologije (IT) i telekomunikacije je predviđena za rad kompletnog kompleksa u punom kapacitetu?

Odgovor:

Nije relevantno za Studiju procene uticaja na životnu sredinu niti je predviđeno dobijenim obimom i sadržajem Studije.

45. Koji je predviđeni udeo žične/bežične tehnologije u proizvodnim delovima kompleksa u periodu 5 godina od dana startovanja ukupne proizvodnje? Gde se u Studiji navodi i analizira njihov uticaj na radno i životno okruženje? Na koji način je predviđena upotreba brzog interneta (*fast internet*) i u kom obimu/domenu? Koje su predviđene širokopojasne mreže i koja prosečna i maksimalna brzina prenosa podataka je neophodna za pogon planirane proizvodne/logističke/skladišne opreme? Koji je uticaj tih uslova na radno/životno okruženje?

Odgovor:

Nije relevantno za Studiju procene uticaja na životnu sredinu niti je predviđeno dobijenim obimom i sadržajem Studije.

46. Koji je predviđeni udeo žične/bežične tehnologije u logističkim delovima kompleksa u periodu 5 godina od dana startovanja proizvodnje? Gde se u Studiji navodi i analizira njihov uticaj na radno i životno okruženje? Koji je udeo SMART tehnologije odnosno SMART aparata u kompleksu i koji je uticaj istih? Navesti deo Studije koji obrazlaže taj deo.

Odgovor:

Nije relevantno za Studiju procene uticaja na životnu sredinu niti je predviđeno dobijenim obimom i sadržajem Studije.

47. Koji je predviđeni udeo žične/bežične tehnologije u skladišnim delovima kompleksa u periodu 5 godina od dana startovanja ukupne proizvodnje? Gde se u Studiji navodi i analizira njihov uticaj na radno i životno okruženje. Koji je udeo SMART tehnologije odnosno SMART aparata u kompleksu i koji je uticaj istih? Navesti deo Studije koji obrazlaže taj deo.

Odgovor:

Nije relevantno za Studiju procene uticaja na životnu sredinu niti je predviđeno dobijenim obimom i sadržajem Studije.

48. Koje vrste električnih i elektronskih uređaja su predviđeni za rad svake pojedinačne celine u punom radnom kapacitetu 340 radnih dana u 3 smene i jednom na čekanju?

Odgovor:

Predviđen je jedan energetski transformator 35/10kV, 25MVA – uljni, koji poseduje sabirnu uljnu jamu ispod samog trafoa i betonski rezervoar (zapremine: 22 m³) za prikupljanje iscurlog ulja. Ostali trafoi u kompleksu su 10/0.4kV, snage 1250kVA-2500kVA, i svi su suvi.

49. U kom se vremenskom intervalu ta oprema zamenjuje, izuzimajući neočekivane kvarove i/ili havarije?

Odgovor:

Nije relevantno za Studiju procene uticaja na životnu sredinu.

50. Na koji način se elektronski i električni uređaji koji su trajno i konačno isključeni iz upotrebe odlažu, skladište ili uklanjaju odnosno kako se njima upravlja? Navesti mesto u Studiji koje objašnjava te procedure i da li se (ne)očekuje generisanje elektronskog otpada. U slučaju da je generisanje takve vrste otpada očekivano, navesti tipove odnosno razrede, procenjene količine i način upravljanja istim.

Odgovor:

Način upravljanja i mere će se dopuniti u reviziji Studije.

Vrste i razredi električne i elektronske opreme koja će se koristiti u okviru kompleksa:

<u>Razred</u>	<u>Vrsta električne i elektronske opreme</u>
1	Veliki uređaji za domaćinstvo
2	Mali uređaji za domaćinstvo
3	Oprema informatičke tehnike (IT) i oprema za telekomunikacije
5	Rasvetna oprema
6	Električni i elektronski alati (osim velikih nepokretnih industrijskih alata)
9	Instrumenti za nadzor i upravljanje.

51. U prilogu Zahteva se spominju bezbednosna udaljenja (...), Утврђивањем величина поменутих сигурносних растојања изабрана је и представљена локација за безбедно постављање предметног укопаног резервоара, str 77). Iz kojih razloga nije priložena zasebna grafička prateća dokumentacija sa definisanim udaljenjima za objekte koji manipulišu opasnim materijama, generatorima jonizujućeg zračenja ili bar numeričke vrednosti kojima se ti zaključci potkrepljuju, kako bi se jasno ukazalo na nepostojanje ili postojanje minimalnih ali prihvatljivih rizika?

Odgovor:

Situacija bezbednog postavljanja za ukopani rezervoar je dostavljena u vidu priloga Studije, strana 318. Bezbedonosne mere primenjene na uređajima za ispitivanje pneumatika sa ugrađenim izvorima jonizujućeg zračenja biće dodatno pojašnjene u reviziji Studije.

52. Da li se podrazumeva da su opasne materije samo one koje se svrstavaju pod opasan otpad? Ukoliko je odgovor negativan navesti sve podrazumevane opasne materije, kako se i gde one skladište, pojedinačno tipove rezervoara, količine i način upravljanja skladišnim prostorom.

Odgovor:

Ne, ali od opasnih materija koje zahtevaju skladišne kapacitete u okviru pogona koji su obrađeni ovom studijom postoji samo benzin u podzemnom rezervoaru i operative

količine hemikalija potrebne za rad postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, koje su sve prikazane Studijom.

53. Da li je prepoznat rizik koji se odnosi na rad/održavanje posuda pod pritiskom? Obrazložiti eventualne scenarije i podrazumevane bezbednosne mere, kako su regulisani i koji su prediktivne mehanizme koji su predviđeni u domenu bezbednosti?

Odgovor:

Posude pod pritiskom nisu obrađene Studijom jer nije prepoznat poseban uticaj koji one mogu da predstavljaju po životnu sredinu. Takođe, izdatim Rešenjem o obimu i sadržaju Studije nije predviđena obrada sudova pod pritiskom. U svakom slučaju, revizijom Studije biće naznačene adekvatne mere koje se odnose na bezbedno upravljanje posudama pod pritiskom.

54. Da li je sagledan uticaj i gde se u Studiji nalazi tekst koji se odnosi na bezbedan rad sa sumporom?

Odgovor:

Nije sagledan jer sumpor ne spada u predmet ove Studije.

55. Da li je za skladište opasnog otpada vršeno modelovanje rizika od hemijskog udesa?

Odgovor:

Ne, planirane količine kao i skladišni kapaciteti za opasan otpad ne rezonuju modelovanje rizika od hemijskog udesa za skladište opasnog otpada.

56. Da li je realno smatrati rizičnom ako ne i visoko rizičnom tačkom kompleksa skladište opasnog otpada? Da li postoji realna mogućnost njegovog (integralnog) uticaja na ostale delove kompleksa? Obrazložiti.

Odgovor:

Smatramo da ne postoji realna osnova da se skladište opasnog otpada posmatra kao rizično ili visoko rizično sa aspekta uticaja na životnu sredinu, pre svega što će predstavljati zaseban objekat izgrađen u skladu sa zakonskom regulativom, bez generisanja emisija u vazduh i otpadnih voda, sa pravilno koncipiranim skladišnim metodama koje eliminišu ikakve uticaje čak i u slučaju incidenata (izlivanja, prolivanja).

57. Planirana je izgradnja i upotreba interne benzinske stanice. Iako se predviđa dvoplaštni rezervoar kapaciteta 10 m³, nije data procena odnosno modelovanje rizika za operacije manipulisanja na internom pretakalištu. U modelovanju udesa za ovakve objekte, rezervoari nose najmanji udeo u ukupnom riziku obzirom na sisteme koji ih prate – dvostruka barijera, sistem za povrat benzinskih para, detektori curenja i sl. Međutim procesi pretakanja i manipulacije fleksibilnim crevima su najverovatniji udesi određene

učestanosti. Obrazložiti iz kojih razloga nije razmatran takav verovatan/moguć scenario?

Odgovor:

Incidenti tokom pretakanja nisu od značaja za modelovanje i kao takvi nisu predstavljeni, a takođe postoji i prikaz mera koje se moraju poštovati kako bi se eventualni incidenti sveli na najmanju moguću meru.

58. Da li je moguće da se punjenje kanistera ne smatra rizičnom ako ne i visoko rizičnom operacijom, posebno ukoliko je predviđeno da čovek/radnik vrši te operacije. U suprotnom obrazložiti šta je podrazumevano i koje rizike te konkretne operacije podrazumevaju.

Odgovor:

U pitanju su male količine koje se istaču u kanister te stoga ne mogu da predstavljaju rizik.

59. Na osnovu kog proračuna je izveden zaključak da preko graničnog uticaja ne može biti ni pod kojim uslovima za proizvodne pogone i skladišta, internu benzinsku stanicu, odnosno da je rizik zanemarljiv (strana 144)?

Odgovor:

Tačka 7.2 koja prikazuje rizik od udesa se naziva „Procena rizika od udesa“ i kao takva je i predstavljena tj. nije bazirana na proračunima; u samoj tački je opisano kako su kvantifikovani verovatnoća nastanka udesa i posledice od tih udesa i kako se preko matrice za ocenu rizika (koja je propisana Pravilnikom o sadržaju politike prevencije udesa „Sl. glasnik RS“, br. 41/10) izvršilo vrednovanje uticaja u slučaju udesa.

60. Na osnovu kog podatka je izveden zaključak da preko graničnog uticaja ne može biti ni pod kojim uslovima za zonu u kojoj su smešteni rendgenski uređaji odnosno da je rizik zanemarljiv?

Odgovor:

Izvori jonizujućeg zračenja koji će se koristiti u proizvodnim pogonima se Zakonom o radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbednosti (Sl. Glasnik RS br. 95/2018, 10/2019) definišu kao „zatvoreni izvori“ što predstavlja radioaktivne izvore u kojima je radioaktivni materijal trajno zatvoren u kapsuli ili je ugrađen u čvrstom stanju radi sprečavanja širenja radioaktivnih supstanci pri normalnim uslovima upotrebe. Korišćenjem zatvorenih izvora, delatnost se prema riziku po zdravlje izloženih radnika i pojedinaca, stanovništvo i životnu sredinu, kao i prema vrsti aktivnosti koja se obavlja, može svrstati samo u radijacionu delatnost niskog rizika. Za obavljanje radijacione delatnosti niskog rizika, investitor neće biti u obavezi da pribavi odobrenje od strane Direktorata, jer je ono zahtevano samo za radijacione aktivnosti umerenog i visokog rizika i za nuklearnu aktivnost, već samo da registruje svoju delatnost pre početka

obavljanja delatnosti. Uređaji će biti opremljeni odgovarajućim sistemima pasivne zaštite kojima se obezbeđuje bezbednost i zdravlje zaposlenih odnosno njihov uticaj na zdravlje zaposlenih je eliminisan. Eventualne potrebe monitoringa radijacijskog zračenja u radnoj sredini biće definisane Aktom o proceni rizika na radnom mestu, dok ne postoje emisije ovih zračenja u životnu sredinu iz ovakvih izvora. Aktivnosti na održavanju ovih uređaja biće poverene isključivo ovlašćenim kompanijama koje poseduju odgovarajuća ovlašćena izdata od strane Direktorata za radijacionu i nuklearnu sigurnost i ova mera će biti dodata u revidovanoj verziji Studije. Takođe, revizija Studije će uključiti više detalja oko zaštitnih sistema primenjenih na ovim uređajima.

61. Na osnovu kog podatka je izveden zaključak da nema negativnog uticaja jonizujućeg zračenja na radnu sredinu odnosno čoveka/radnika ukoliko koristi opremu koja je u funkciji 24/7? Kako je organizovan ovaj deo pogona? Kako je kontrolisan? Koji su potencijalni rizici? Gde se mogu videti bezbednosna udaljenja za siguran rad - od centralnog snopa do operatera koji radi u tom krajnjem delu pogona na ispitivanju kvaliteta proizvoda?

Odgovor:

Videti odgovor na pitanje br. 60.

62. Koji su potencijalni rizici od sekundarne apsorpcije jonizujućeg zračenja u opremi i okruženju?

Odgovor:

Videti odgovor na pitanje br. 60.

63. U Studiji se navodi da se podrazumeva određena zaštita od jonizujućeg zračenja koje se očekuje usled rada 8 rendgenskih aparata. Da li su mogući poremećaji u radu ovakvih uređaja i koji stepen/vrsta zaštite je podrazumevan u tim situacijama kada je ovakav industrijski kompleks u pitanju? Ko upravlja ovakvim rizicima?

Odgovor:

Videti odgovor na pitanje br. 60.

64. Šta se podrazumeva pod pasivnom zaštitom?

Odgovor:

Videti odgovor na pitanje br. 60.

65. Koje su očekivani nivoi radijacije u punom kapacitetu proizvodnje?

Odgovor:

Videti odgovor na pitanje br. 60.

66. Kod linijskih proizvodnih Sistema je bitna sinhronizacija rada elektromotornog pogona i zaštita u slučaju kvara. U kom delu Studije se razmatraju ove grupe rizika?

Odgovor:

Nije relevantno za Studiju procene uticaja na životnu sredinu niti je predviđeno dobijenim obimom i sadržajem Studije.

67. U kom delu Studije se razmatraju grupe rizika vezane za SIS, SIL, ESD kao zaštita od havarija?

Odgovor:

Nije relevantno za Studiju procene uticaja na životnu sredinu niti je predviđeno dobijenim obimom i sadržajem Studije.

68. Kakva je zaštita predviđena za napajanje rezervnog napajanja sprinkler stanice električnom energijom i napajanje sprinkler stanice vodom? Da li je razmatran uslov da napajanje mora biti takvo da ga požar ne zahvati ukoliko izbije u nekom od pogona? Da li je razmatrana neophodnost postojanja rezervnog izvora struje ili rezervne dizel pumpe? U projektovanju se za napajanje vodom uvek predviđa i rezerva. Jesu li sagledani ovi aspekti u proceni rizika? Ukazati na mesto u Studiji.

Odgovor:

Tačka 3.4. (Strana 93) navodi da su predviđeni dizel agregati za napajanje nužnih potrošača tj. onih potrošača koji čine sigurnosne sisteme i aktiviraju se i rade tokom gašenja požara. PP sistemi su projektovani i biće izvedeni u skladu sa NFPA standardom i požarnim standardima RS.

69. Da li su sistemi zaštite predviđeni projektom u skladu sa nacionalnim propisima i propisima definisanim Zakonom o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama? Koji deo Studije to potkrepljuje?

Odgovor:

Shodno č.30 navedenog Zakona Svako privredno društvo i drugo pravno lice dužno je da, u okviru svoje delatnosti preduzima sve mere prevencije i smanjenja rizika, kao i da se odazove zahtevu nadležnog štaba i uzme učešće u sprovođenju mera zaštite i spasavanja. Predmetnom studijom obrađen je procena udesa u okviru poglavlja 7 i prevencija udesa u okviru poglavlja 8.5.

70. U Studiji se navodi: „Прихват издвојеног уља: Из ДАФ система, као нуспроизвод, се издваја уље и друге нечистоће. Након њиховог уклањања са површине помоћу згртача оне се шаљу у прихватни резервоар који се налази на платоу у близини ДАФ јединице. Овлашћена служба ће овај тип отпада односити по потреби са локације.

Управљање системом: Постројењем се **аутоматски управља помоћу уређаја** који се налази на главном панелу. Оператери контролишу сву опрему помоћу система који је инсталиран у контролној соби“.

Образложити систем заштите и одговор на eventualne rizike upravljanja ovim delom kompleksa i skladištem opasnog otpada.

Odgovor:

Navedeni sistem upravljanja se odnosi isključivo na upravljanje postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda i nisu prepoznati rizici koji mogu da se jave usled upravljanja ovim postrojenjem. Skladištenje opasnog otpada je opisano Studijom.

71. Kao osnovni pogonski i pomoćni energent koristi se prirodni gas. Iako nije predviđeno skladištenje istog, da li je moguće da se na planirani kapacitet rada kompleksa, imajući u vidu opremu pod pritiskom koja ga koristi u punoj potrošnji, ne predviđa ni jedan eventualni hazard sa i najmanjom mogućom verovatnoćom? Pretpostavka je da se podrazumevaju detektori curenja. De li su praćeni i upravljanji SMART tehnologijama? Образложити.

Odgovor:

Prema Članu 35. "Pravilnika o tehničkim normativima za projektovanje, građenje, pogon i održavanje gasnih kotlarnica (Sl. list SFRJ br. 10/90 i 52/90)", sistem za detekciju gasa obavezno se ugrađuje u kotlarnice koje se nalaze ispod nivoa okolnog terena i kotlarnice u sklopu objekata u kojima se stalno ili povremeno okuplja veći broj ljudi, kao što su: pozorišta, bioskopi, dvorane za razne priredbe, bolnice, dečiji domovi i starački domovi.

Za kotlarnicu je predviđena detekcija gasa i prirodna ventilacija koja ispunjava odredbe člana 22. do 34. Pravilnika o gasnim kotlarnicama, te se, uz dodatne uslove koji se ispunjavaju prilikom izvođenja i eksploatacije gasne instalacije, prema čl. 22 istog smatra neugroženim prostorom.

U svemu drugom što se odnosi na hazardne situacije, a pre svega na mere zaštite od požara, kotlarnica ispunjava uslove iz Pravilnika o gasnim kotlarnicama. Što se tiče zaštite od prekoračenja max dozvoljenog pritiska u kotlarnici, svi kotlovi i oprema imaju propisnu opremu i uređaje (ventili sigurnosti, presostati max pritiska, blokadne sonde kritičnog nivoa vode u kotlu i sl.), u skladu sa Propisima o tehničkim zahtevima za projektovanje, izradu i ocenjivanje usaglašenosti opreme pod pritiskom.

Ova kotlarnica spada u kotlovska postrojenja koja imaju stalnu posadu koja prati i kontroliše rad postrojenja.

Naravno, podrazumeva se da uslovi iz Pravilnika o gasnim kotlarnicama i EN i SRPS standardima koji se odnose na izvođenje i eksploataciju i održavanje gasne kotlarnice sa kotlovima grupe IV moraju biti ispunjeni.

72. Objasniti način upravljanja odnosno odgovor na moguće hazarde u (planiranom?) IoT odnosno AI okruženju. Dati jedan atipičan i tipičan primer.

Odgovor:

Nije relevantno za Studiju procene uticaja na životnu sredinu niti je predviđeno dobijenim obimom i sadržajem Studije.

73. Da li je podnosilac Zahteva dostavio svu relevantnu tehničku dokumentaciju koji se odnosi na član 27, paragraf 3, važećeg Zakona o proceni uticaja na životnu sredinu za svaki pojedini deo projekta kojim se predviđa rad/manipulacija/proizvodnja?

Odgovor:

Podnosilac je dostavio u Studiji sve podatke koji su mu dostupni i obradio iste, a koji se tiču člana 27, paragrafa 3 Zakona o proceni uticaja na životnu sredinu („Sl. glasnik RS“, br. 135/04, 36/09).

74. U tekstu se navodi: „Локација предвиђена за изградњу постројења се налази у оквиру радне зоне „Југоисток II-A“ у Зрењанину, на локацији неразвијеног и пољопривредног земљишта преваходно покривеног ратарским културама и ливадско-травнастом вегетацијом. Околни простор се углавном састоји од пољопривредног земљишта као и мањих простора покривених дрвенастом вегетацијом“. Da li je i gde razmatran bilans potpunog/nepotpunog sagorevanja i posredan uticaj sekundarnih polutanata poput SO₃, NO₂ na ove sisteme i ekosistem uopšte? Obrazložiti.

Odgovor:

Na osnovu dobijenih uslova za PDR nisu predviđeni nikakve posebne mere zaštite niti su identifikovani zaštićeni ekosistemi na predmetnom prostoru. Emisije gasova i otpadnih voda su kontrolisane i prema tehničkoj dokumentaciji emisije polutanata u atmosferu i recipijent će biti daleko ispod zakonski propisanih graničnih vrednosti.

75. Da li je razmatran uticaj kiselina (koje se koriste za koagulaciju lateksa) na ekosistem? Očekuje se njihovo ispuštanje kroz otpadne vode, gde je u Studiji naznačeno (ne)postojanje te mogućnosti?

Odgovor:

Lateks se ne koristi u proizvodnji pneumatika, ni u umešavanju-mikseru ni u proizvodnoj hali.

76. U tekstu se navodi „Стање зелених површина предметне локације је ниског степена уређености. Биоценозе су са неуједначеним степеном очуваности и аутохтоности“. Obrazložiti na šta se konkretno ovde misli. Koje su to biocenoze? Koji je njihov značaj? Da li je i gde razmatran bilans potpunog/nepotpunog sagorevanja i posredan uticaj primarnih/sekundarnih polutanata na ove sisteme i ekosistem uopšte? Obrazložiti.

Odgovor:

U pitanju je nerazvijeno zemljište sa livadsko-travnastom vegetacijom (prethodno korišćeno kao poljoprivredno zemljište) koje će biti korišćeno za potrebe gradnje tj. nalazi se na prostoru utvrđene industrijske zone. Na osnovu dobijenih uslova za PDR nisu predviđeni nikakve posebne mere zaštite niti su identifikovani zaštićeni ekosistemi na predmetnom prostoru. Emisije gasova i otpadnih voda su kontrolisane i prema tehničkoj dokumentaciji emisije polutanata u atmosferu i recipijent će biti daleko ispod zakonski propisanih graničnih vrednosti.

77. Konačno u tekstu Studije se navodi: „Када је реч о могућим акцидентним ситуацијама, уз стриктно поштовање техничко-технолошких мера, поштовање прописаних услова и сагласности, мера управљања ризиком, као и законских норми за предметну делатност, индустријски комплекс за производњу гума представља пројекат са малом вероватноћом настанка акцидента и не представља значајан фактор угрожавања животне средине“ (str 129). Na osnovu čega se izvodi ovaj zaključak, posebno uzimajući u obzir pitanja koja su postavljena na početku (1-7)? Obrazložiti.

Odgovor:

Ovo je samo uvod u ovu tačku (tačka 6.2), a uticaji svih prepoznatih aspekata su zasebno prikazani dalje kroz podtačke 6.1-6.2.7 i na osnovu toga se i iznosi ova konstatacija; komentari sa početka (br. 1-7) se odnose na neupućivanje nadležnog organa u dogovoreni pristup izradi projektne dokumentacije, parcijalnom ishodovanju građevinskih dozvola pa time i odvojenim studijama

Драган Ковачевић, директор
ENACTA DOO BEOGRAD-VRAČAR

SAFETY DATA SHEET
TEKNOPLUS 9236

GBF NO	00483
Publication Date	01.08.19
Rev. Date	01.08.19
Rev. No	01
Page No	9

Safety data sheet according to Reg. 29204 / 13.12.2014

1. Identification of the substance/mixture and of the company/undertaking**1.1 Identification of the substance / mixture**

Product Name : TEKNOPLUS 9236
Chemical family : Solid.

1.2 Identified uses of the substance / mixture and their non-recommended use

Industry : Flocculating agent.

1.3 Safety Data Sheet supplier information

Company : TEKNOCHEM KİMYA A.Ş.
Address : Yeşiloba Mah.Tekel Cad. Seyhan Ticaret Merkezi
C Blok No:10/Z12 Seyhan / Adana / TÜRKİYE
E-mail : info@teknochem.com.tr
Telephone : +90 (0322) 429 15 05

1.4 Emergency telephone number

Emergency Phone : +90 (0322) 429 15 06
National Poison Control phone 114

2. HAZARDS IDENTIFICATION**2.1. Classification of the substance or mixture**

Classification according to Regulation (EC) No 1272/2008:

Not a hazardous substance or mixture according to Regulation (EC) No. 1272/2008

2.2. Label elements

Labelling according to Regulation (EC) No 1272/2008:

Hazard symbols

Labelling (REGULATION (EC) No 1272/2008)

SAFETY DATA SHEET
TEKNOPLUS 9236

GBF NO	00483
Publication Date	01.08.19
Rev. Date	01.08.19
Rev. No	01
Page No	9

Safety data sheet according to Reg. 29204 / 13.12.2014

Hazard statements

Not a hazardous substance or mixture according to Regulation (EC) No. 1272/2008

2.3 Other hazards

Advice; Forms slippery/greasy layers with water.

Potential environmental effects; This substance/mixture contains no components considered to be either persistent, bioaccumulative and toxic (PBT), or very persistent very bioaccumulative (vPvB) at levels of 0.1 % or higher.

3. COMPOSITION/INFORMATION ON INGREDIENTS**3.2 Mixture**

CAS/EU no/ Registration No	Chemical Name	Concentration of the Substance	Classification according to Regulation (EU) 1272/2008(CLP)
124-04-9 204-673-3 01-2119457561-38	Adipic acid	<2.5 %	Göz Hsr.2,H319
226-218-8 01-2119982121-44	Sulphamidic Acid	<2.5 %	Göz Hsr.2, H319

4. First Aid Measures**4.1 Description of first aid measures**

General advice	: Show this safety data sheet to the doctor in attendance.
Inhalation	: Remove to fresh air. If symptoms persist, call a physician.
Skin contact	: Wash off with soap and water. Call a physician if irritation persist.
Eye contact	: Rinse immediately with plenty of water, also under the eyelids, for at least 15 minutes.
Ingestion	: Never give anything by mouth to an unconscious person. Do NOT induce vomiting. Consult a physician if necessary.

4.2 Most important symptoms and effects, both acute and delayed:

No data.

GBF NO	00483
Publication Date	01.08.19
Rev. Date	01.08.19
Rev. No	01
Page No	9

Safety data sheet according to Reg. 29204 / 13.12.2014

4.3 Indication of any immediate medical attention and special treatment needed

No data.

5. Firefighting Measures**5.1 Extinguishing media**

Suitable extinguishing media: Water spray, foam, dry chemical, or carbon dioxide.

Unsuitable extinguishing media: no data available

5.2 Special hazards arising from the substance or mixture

Dust may form explosive mixture in air.

5.3 Advice for firefighters

Firefighters and others exposed, wear self-contained breathing apparatus.

6. Accidental Release Measures**6.1 Personal precautions, protective equipment and emergency procedures:**

Use personal protection recommended in section 8.

6.2 Environmental precautions: Keep out of drains and water courses.

6.3 Methods and materials for containment and cleaning up: Product becomes slippery when it is wet. Soak up with inert absorbent material (e.g. sand, silica gel, acid binder, universal binder, sawdust). Shovel into suitable container for disposal. After cleaning flush away traces with water.

7. Handling and Storage

7.1 Precautions for safe handling: The product is hygroscopic. Protect from moisture. Avoid dust formation. Use personal protection recommended in section 8.

7.2 Conditions for safe storage, including any incompatibilities:

Store at room temperature in the original container.

Materials for packaging

Unsuitable material: To avoid product degradation and equipment corrosion, do not use iron, copper or aluminium containers or equipment.

GBF NO	00483
Publication Date	01.08.19
Rev. Date	01.08.19
Rev. No	01
Page No	9

Safety data sheet according to Reg. 29204 / 13.12.2014

Materials to avoid:

Strong oxidizing agents

Storage stability:

Storage temperature 4 - 32 °C

Other data Stable under recommended storage conditions

7.3 Specific end uses(s) : Not listed.

8. Exposure Controls / Personal Protection

8.1 Control parameters

PNEC : No data available.

8.2 Exposure controls

8.2.1 Appropriate engineering controls

Handle in accordance with good industrial hygiene and safety practice. Wash hands and face before breaks and immediately after handling the product. Avoid contact with skin and eyes. Ensure that eyewash stations and safety showers are close to the workstation location. Ensure adequate ventilation.

8.2.2 Individual protection measures, such as personal protective equipment

Hand protection

Glove material: Nitrile rubber. Permeability tests are not available for this product. Please observe the instructions regarding permeability and breakthrough time which are provided by the supplier of the gloves. Also take into consideration the specific local conditions under which the product is used, such as the danger of cuts, abrasion and the contact time.

Eye protection

Safety clothing

Skin and body protection

Protective clothes

Respiratory protection

In case of inadequate ventilation wear respiratory protection. (filter ABEK P2)

8.2.3 Environmental exposure controls

No data available.

GBF NO	00483
Publication Date	01.08.19
Rev. Date	01.08.19
Rev. No	01
Page No	9

Safety data sheet according to Reg. 29204 / 13.12.2014

9. Physical and Chemical Properties

9.1 Information on basic physical and chemical properties

Physical State	: Solid, powder
Colour	: Off-white
Odour	: Odourless
Threshold of odour	: No information.
pH	: 7-9 (0.5 %) (as aqueous solution)
Melting point	: No data available
Flash point	: No data available
Evaporation rate	: No data available
Flammability (solid,gas)	: Not applicable.
Upper/lower flammability or explosive limits	: Not applicable.
Vapour pressure	: Not applicable.
Vapour density	: No data.
Relative density	: No data.
Bulk density	: 650-850 kg/m ³
Solubility in water	: Limited by viscosity
Partition coefficient n-octanol-water	: No data available.
Auto-ignition temperature	: >150 °C
Thermal decomposition	: >150 °C
Degradation temperature	: No data available.
Volatile organic content	: No data available.
Explosive properties	: No data available.
Oxidizing properties	: The substance or mixture is not classified as oxidizing.

9.2 Additional information

No data.

10. Stability and Reactivity

10.1 Reactivity: No data available

10.2 Chemical stability: Stable under normal conditions.

10.3 Possibility of hazardous reactions: Hazardous polymerization does not occur.

10.4 Conditions to avoid: Stable under normal conditions. Protect from moisture.

GBF NO	00483
Publication Date	01.08.19
Rev. Date	01.08.19
Rev. No	01
Page No	9

Safety data sheet according to Reg. 29204 / 13.12.2014

10.5 Incompatible materials: Materials to avoid: Strong oxidizing agents.

10.6 Hazardous decomposition products: carbon oxides (COx); nitrogen oxides (NOx); ammonia.

Thermal decomposition : >150 °C

11. Toxicological Information

11.1 Information on toxicological effects

Acute toxicity

No data available.

Irritation and corrosion

Skin: No skin irritation.

Eye: No eye irritation.

Sensitisation

Not sensitizing.

Long term toxicity

No data available.

Carcinogenicity

Based on available data the classification criteria are not met.

Mutagenicity

Based on available data, the classification criteria are not met.

Reproductive toxicity

Based on available data, the classification criteria are not met.

12. Ecological Information

12.1 Toxicity

-

Remarks: Ecotoxicological information provided is based on a structurally or compositionally similar product.

GBF NO	00483
Publication Date	01.08.19
Rev. Date	01.08.19
Rev. No	01
Page No	9

Safety data sheet according to Reg. 29204 / 13.12.2014

LC50/96 h / Branchydanio rerio (zebra fish)/OECD Test Guideline 203: > 100 mg/l
EC50/48 h/Daphnia magna(Water flea)/ Immobilization/OECD Test Guideline 202: > 100 mg/l
IC50/72 h/Green alga (Selenastrum capricornutum)/ Growth inhibition/OECD Test Guideline 201 : > 100 mg/l

Toxicity to other organisms : No data available.

12.2. Persistence and degradability

Biological degradability :

Remarks : Ecotoxicological information provided is based on a structurally or compositionally similar product.

The polymeric ingredient is not readily biodegradable.

12.3. Bioaccumulative potential

Bioaccumulation is unlikely. Because of the high molecular weight of the polymer diffusion through biological membranes is very small.

Partition coefficient : n-octanol/water : Not applicable.

12.4 Mobility in soil

Mobility

Water solubility: Limited by viscosity.

Surface tension : Not applicable .

12.5. Results of PBT and vPvB

This substance/mixture contains no components considered to be either persistent, bioaccumulative and toxic (PBT), or very persistent and very bioaccumulative (vPvB) at levels 0.1 % or higher.

12.6 Other adverse effects

No data available.

13. DISPOSAL CONSIDERATIONS

13.1 Waste treatment methods

Product

Recycling, recovery and reuse of materials is recommended if permitted by regulations.If recycling is not practicable, dispose of in compliance with local regulations.

GBF NO	00483
Publication Date	01.08.19
Rev. Date	01.08.19
Rev. No	01
Page No	9

Safety data sheet according to Reg. 29204 / 13.12.2014

Contaminated packaging

Dirty package must be disposed of in the same way as the product itself.

14. TRANSPORT INFORMATION**14.1 UN Number****Land transport**

Not classified as dangerous in the meaning of transport regulations.

Sea transport

Not classified as dangerous in the meaning of transport regulations.

Air transport

Not classified as dangerous in the meaning of transport regulations.

14.6 Special precautions for user

None known.

15. REGULATORY INFORMATION**15.1 Safety, healthy and environmental regulations/legislation specific for the substance or mixture**

All components of this product are included in the European Inventory of Existing Chemical Substances (EINECS) or are not required to be listed on EINECS.

15.2 Chemical Safety Assessment

A Chemical Safety Assessment is not required for this mixture.

16. Other Information**Revision statement**

SEA is regulated according to the regulations.

Information Sources: Based on information sources from raw material producers.

This version overrides any version released prior to this date.

These data sheet complements the technical data sheet but doesn't replace it. The information and recommendations given are based on the best information that TEKNOCHEM A.Ş have and are believed accurate and reliable at the date publication. This safety data sheet should not be

SAFETY DATA SHEET
TEKNOPLUS 9236

GBF NO	00483
Publication Date	01.08.19
Rev. Date	01.08.19
Rev. No	01
Page No	9

Safety data sheet according to Reg. 29204 / 13.12.2014

considered exhaustive and on no account does it exempt the user from ensuring that any property rights, existing laws and regulating are observed.